

ЗВІТ ОЦІНКИ ПОТРЕБ мешканців Татарбунарської громади Одеської області в умовах війни/воєнного стану

серпень 2022

ЗМІСТ

Анотація	3
Розділ 1. Загальні проблеми та бачення розвитку громади мешканців Татарбунарської міської територіальної громади Одеської області в умовах війни/воєнного стану	4
Розділ 2. Соціально-економічні потреби та оцінка різних сфер послуг мешканцями Татарбунарської міської територіальної громади в умовах війни/воєнного стану	10
Розділ 3. Безпекові потреби мешканців Татарбунарської міської територіальної громади в умовах війни/воєнного стану	17
Розділ 4. Потреби внутрішньо переміщених осіб (ВПО) які перебувають у Татарбунарській міській територіальної громади в умовах війни/воєнного стану	24
Розділ 5. Дані про респондентів	34
5.1. Мешканці громади	34
5.2. ВПО, які перебувають в громаді	36

Анотація

Оцінка потреб мешканців Татарбунарської міської територіальної громади Одеської області в умовах війни/воєнного стану здійснена Громадським центром правосуддя в м. Татарбунари спільно з Татарбунарською міською радою протягом липня - серпня 2022 року. Основою для дослідження стало опитування жителів, які постійно проживають в громаді (249 респондентів, близько 1% мешканців) та опитування внутрішньо переміщених осіб, які перебувають в громаді (82 респонденти, близько 15% ВПО). Також було проведено 5 експерних інтерв'ю з формальними та неформальними лідерами в громаді, в тому числі активістами з числа ВПО. Додатково для цілей оцінки потреб використано публічну інформацію органів місцевої влади, публікації місцевих ЗМІ та обговорення в місцевих пабліках. Публічну інформацію отримано за допомогою 3 інформаційних запитів, а також через аналіз 3 офіційних веб-сайтів/офіційних сторінок в Facebook (міської ради, органів центру зайнятості та поліції).

Населення громади складає 24 190 людей, які проживають в 10 населених пунктах з центром у місті Татарбунари. Найбільш актуальними проблемами для мешканців громади в умовах війни/воєнного стану стала підготовка до зимового періоду, безпека та правопорядок, забезпечення продовольчої безпеки. Всі питання, які турбують людей, пов'язані з впливом війни - безпосередньо чи опосередковано через вплив на соціально-економічну ситуацію в країні. Наразі найбільший виклик для громади торкається енергетичної безпеки та підготовки до зимового періоду (близько 77% жителів громади вважають це найважливішою проблемою). Пріоритети розвитку громади в умовах війни та воєнного стану, за думкою мешканців, мають торкатись підвищення рівня громадської безпеки, підтримки територіальної оборони, гуманітарної підтримки жителів та підтримки вразливих груп. Загалом мешканці сприймають свою громаду як толерантну в міжетнічному плані, з високим рівнем дотримання гендерної рівності та дружелюбним сприйняттям переселенців (ВПО). Дружелюбне відношення місцевих мешканців підмічає також абсолютна більшість опитаних ВПО.

Більшість послуг в громаді мешканці оцінюють як загалом «добре», найбільше схвальних відгуків має сфера соціального обслуговування. Проблема, яка має найгірший статус вирішення - це можливість працевлаштування, яка посилюється зниженням доходів для більшості мешканців. В той же час, кількість пропонованих вакансій центру зайнятості зросла наполовину (найбільший приріст в сфері сільського господарства). Фактори, які найбільше впливають на відчуття безпеки в громаді, безпосередньо пов'язані з війною - це загрози ворожого десанту з моря, загрози ворожих обстрілів та колаборанти в громаді. Ситуація з укриттями та системою оповіщення в громаді отримала високі оцінки, є значний запит на навчання мешканців щодо навичок першої домедичної підготовки та поведінки при різних небезпеках в умовах війни. В 2022 році в громаді зменшилась кількість звернень до поліції та ДТП, в той же час зросла злочинність в окремих сферах, зокрема щодо незаконного обігу наркотиків.

ВПО спочатку сприймали громаду як транзитну - з 1004 людей наразі в громаді залишається 540, з яких 197 дітей. Зараз ситуація змінюється, більше 80% людей планують залишитись щонайменше на осінньо-зимовий період. З підготовкою до зимового періоду пов'язано і більшість потреб ВПО в громаді (забезпечення дровами та вугіллям). Ключовою проблемою для ВПО залишається низький рівень фінансової стійкості - більше 35% не мають зовсім фінансових заощаджень, іншим фінансових заощаджень вистачить від тижня до місяця. Майже 49% опитаних ВПО мають потребу у працевлаштуванні в громаді, більшість з них - це жінки, часто з дітьми та літніми родичами (що ускладнює працевлаштування).

Розділ 1. Загальні проблеми та бачення розвитку громади мешканців Татарбунарської міської територіальної громади Одеської області в умовах війни/воєнного стану.

Найбільш актуальними проблемами для мешканців Татарбунарської територіальної громади в умовах війни/воєнного стану стала підготовка до зимового періоду (76,7%), безпека та правопорядок (75,5%), забезпечення продовольчої безпеки (52,6%).

Всі питання, які турбують людей, напряму пов'язані з впливом війни - безпека та правопорядок безпосередньо, підготовка до зимового періоду та продовольча безпека опосередковано через вплив війни на соціально-економічну ситуацію в країні. Інші питання, включно з пандемією COVID-19, що була домінуючою в 2021 році та у передвоєнний період, відійшли на задній план. Хоча медичні заклади громади почали в серпні 2022 року фіксувати збільшення захворюваності на COVID-19.

Занепокоєність жителів громад щодо зимування в умовах війни та енергетична безпека характерна для усіх регіонів України. В Татарбунарській громаді це питання має свої особливості, адже населені пункти громади не газифіковані. Вугілля та дрова, які є основним видом палива, значно зросли в ціні та стали предметом дефіциту. Вартість дров наразі перевищує 4000-5000 грн. кубометр, вугілля найнижчого гатунку від 9000 грн/тонна, високоякісне вугілля стартує від 17 тис. грн. і на ринку практично недоступне. Електроопалення під загрозою через відключення електроенергії, які спостерігаються вже зараз. На території Татарбунарської громади розміщені сонячні електростанції в районі села Білолісся, але вони суттєво не підвищують енергетичну безпеку. Такі виклики особливо критичні для вразливих в економічному відношенні груп в громаді та вимагають від місцевої влади оперативної підтримки. Також для громади особливого значення набуває впровадження альтернативних джерел енергії, енергозберігаючої політики та технологій, утеплення будинків та інформаційна кампанія для жителів з питань економного споживання енергоресурсів та відповідних правил безпеки.

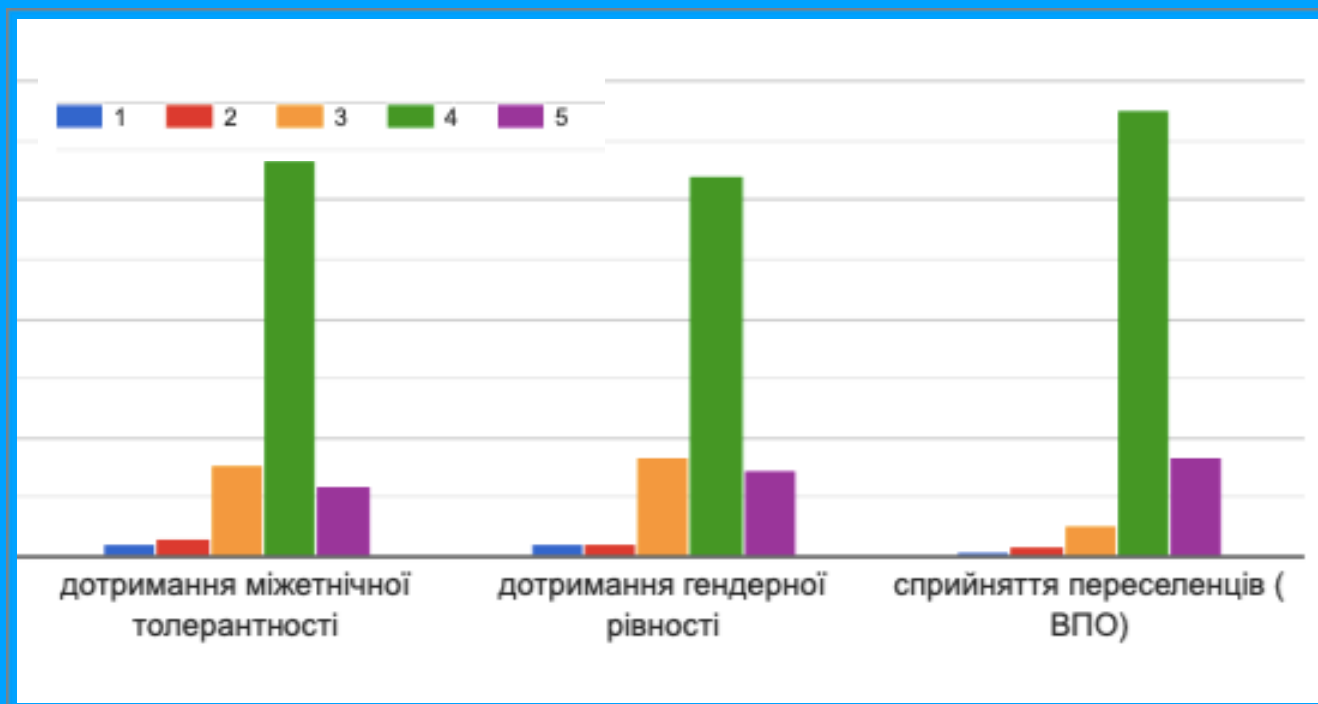

Пріоритети розвитку Татарбунарської громади в умовах війни та воєнного стану, за думкою мешканців, мають торкатись **підвищення рівня громадської безпеки (79,1%), підтримки територіальної оборони (78,3%), гуманітарної підтримки жителів (44,6%), підтримки вразливих груп (32,9%)**. Інші пріоритети не настільки виражені - вони не набрали 11%, і серед цієї групи можна виділити пріоритет підтримки малого та середнього бізнесу (10,4%), що також важливо з точки зору підтримки економіки держави, яка перебуває у стані війни.

Таким чином, для жителів громади наразі в пріоритеті безпековий блок розвитку громади, що логічно та виправдано умовами війни та воєнного стану в державі. Жителі громади однозначно висловились щодо необхідності підтримки територіальної оборони в громаді, що являється однозначним сигналом для міської ради. Адже наразі підрозділ територіальної оборони на території громади не створено. На теперішній час функції територіальної оборони громади здійснює підрозділ ТРО іншої громади. Безпосередньо в Татарбунарській громаді створено підрозділ з охорони військомату, який укомплектовано місцевими мешканцями. Стосовно підвищення рівня громадської безпеки варто виділити відкриття в м. Татарбунари наприкінці липня 2022 року поліцейської станції та виділення для роботи з громадою поліцейського офіцера громади. Це результат співпраці Головного управління Національної поліції в Одеській області та Татарбунарської міської ради в рамках безпекового проєкту «Поліцейський офіцер громади». Важливі інструменти забезпечення безпеки в громаді та розвитку Community Policing (CoP), які необхідно надалі підтримувати - це групи «сусідської варти» та спільнота ветеранів МВС, яка залучена до забезпечення публічного правопорядку та профілактичної роботи (в тому числі щодо моніторингу муніципальних камер відеоспостереження). В умовах війни співпраця поліції та ТРО з жителями громади стала більш затребуваною.

Як би Ви оцінили теперішній стан розвитку громади за наступними показниками? Оцініть за п'ятибальною шкалою, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник.

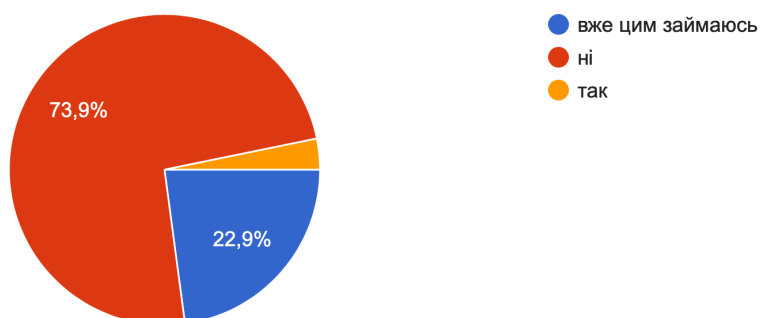

Загалом мешканці сприймають свою громаду як толерантну в міжетнічному плані, з високим рівнем дотримання гендерної рівності та дружелюбним сприйняттям переселенців (ВПО). **Дотримання міжетнічної толерантності в громаді 67% опитаних оцінили як загалом добре (оцінка «4 з 5»), дотримання гендерної рівності в громаді 64,2% опитаних оцінили як загалом добре (оцінка «4 з 5»), 75,5% опитаних оцінили сприйняття переселенців (ВПО) в громаді як загалом добре (оцінка «4 з 5»).**

Питання дотримання міжетнічної толерантності для півдня Одеської області загалом та громади зокрема залишається актуальним. Поліетнічність населення вважається перевагою регіону, однак останнім часом актуалізувались загрози сепаратистських настроїв окремих етнічних груп. Крім того, різні етнічні групи півдня Одеської області вважаються більш про-російськи налаштованими та мають низький рівень інтеграції в загальноукраїнський інформаційний простір (навіть зараз в умовах війни з РФ). Безпосередньо для громади залишаються ризики міжетнічних конфліктів та «мови ворожнечі» щодо ромської спільноти, яка є однією з найбільших в області та неофіційно налічує близько 250 представників (наразі ця цифра набагато менша через виїзд до європейських країн як біженців). Для мінімізації таких ризиків на рівні громади діє «ромський радник», який виступає комунікатором між місцевою владою та ромською спільнотою. Аспект просування гендерної рівності в громаді визначений одним з пріоритетів, наразі в Татарбунарській міській територіальній громаді готується «гендерний паспорт» та розглядається питання приєднання громади до Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад (в тому числі підготовка плану дій щодо реалізації принципів Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків на місцевому рівні). В громаді впроваджувалась неурядова програма підтримки соціально-економічного потенціалу ромських жінок в умовах COVID-19, що являється гарним прикладом комплексного подолання гендерних та міжетнічних стереотипів. Що торкається відношення громади до переселенців (ВПО), позитивне ставлення мешканців також відзначають самі ВПО. Зокрема, 82,9% опитаних ВПО в громаді оцінили відношення місцевих мешканців як загалом дружелюбне.

Чи бажаєте Ви долучитись до волонтерських та інших громадських ініціатив в громаді, реалізувати власні ідеї? Виберіть один варіант.

249 відповідей

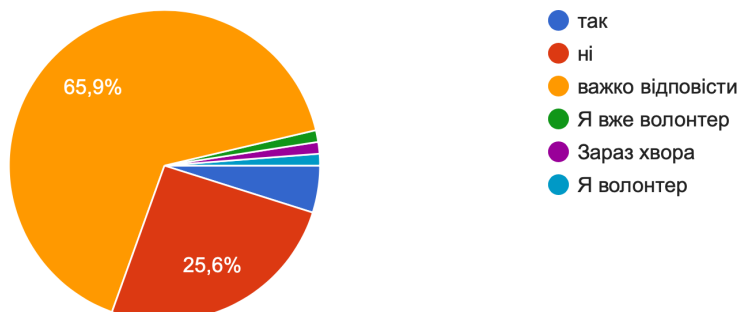

73,9% опитаних мешканців громади не мають наразі бажання долучитись до волонтерських чи інших громадських ініціатив в громаді, **22,9%** цим вже займаються. **3,2%** опитаних жителів громади виявили бажання долучитись до таких заходів в громаді (це 8 людей, троє з яких залишили свої контакти комунікації). Варто відзначити, що в громаді діє декілька активних волонтерських груп/платформ гуманітарного та безпекового спрямування. Зокрема, ініціатива «Від мами до мами» (забезпечення жіночим та дитячим одягом/взуттям та іншими речами вразливих груп). З перших днів війни ця ініціатива також допомагає ВПО з безоплатним розселенням, облаштуванням житла, отриманням продуктивних наборів.

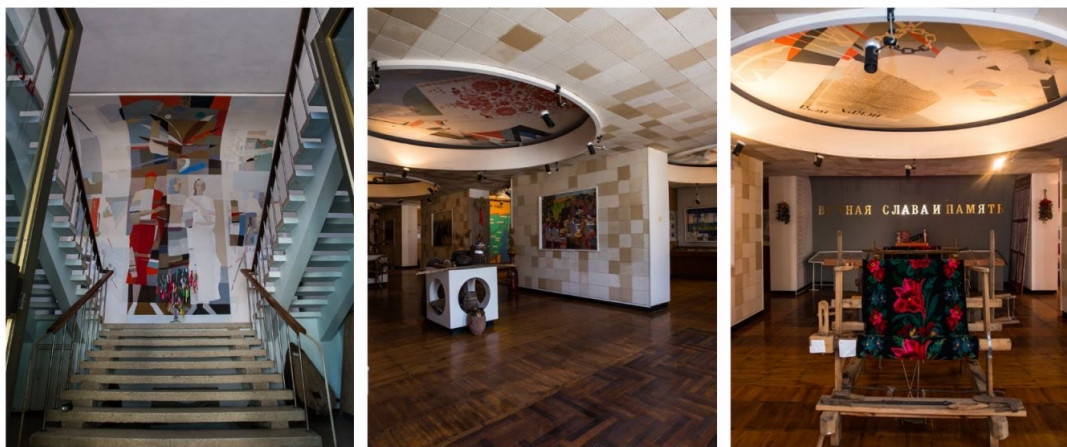

Чи бажаєте Ви долучитись до волонтерських та інших громадських ініціатив в приймаючій громаді, реалізувати власні ідеї?

82 відповіді

Більшість опитаних ВПО наразі не визначитись зі своєю участю у волонтерських та інших громадських ініціативах в приймаючій громаді (**65,9%**). Не готові наразі долучатись **25,6%** опитаних ВПО, готові або вже займаються волонтерською/громадською діяльністю **7,3%** опитаних ВПО (сім людей залишило свої контакти для комунікації). Частина жінок-ВПО вже об'єднана в декілька груп самопомогги. Це група «Готуємо разом» - переселенки на базі дитячого садочка спільно готують їжу для себе та безоплатної передачі іншим ВПО та вразливим групам, групи психологічної підтримки «Рука допомоги» та «Ти не один» (вечір з психологом).

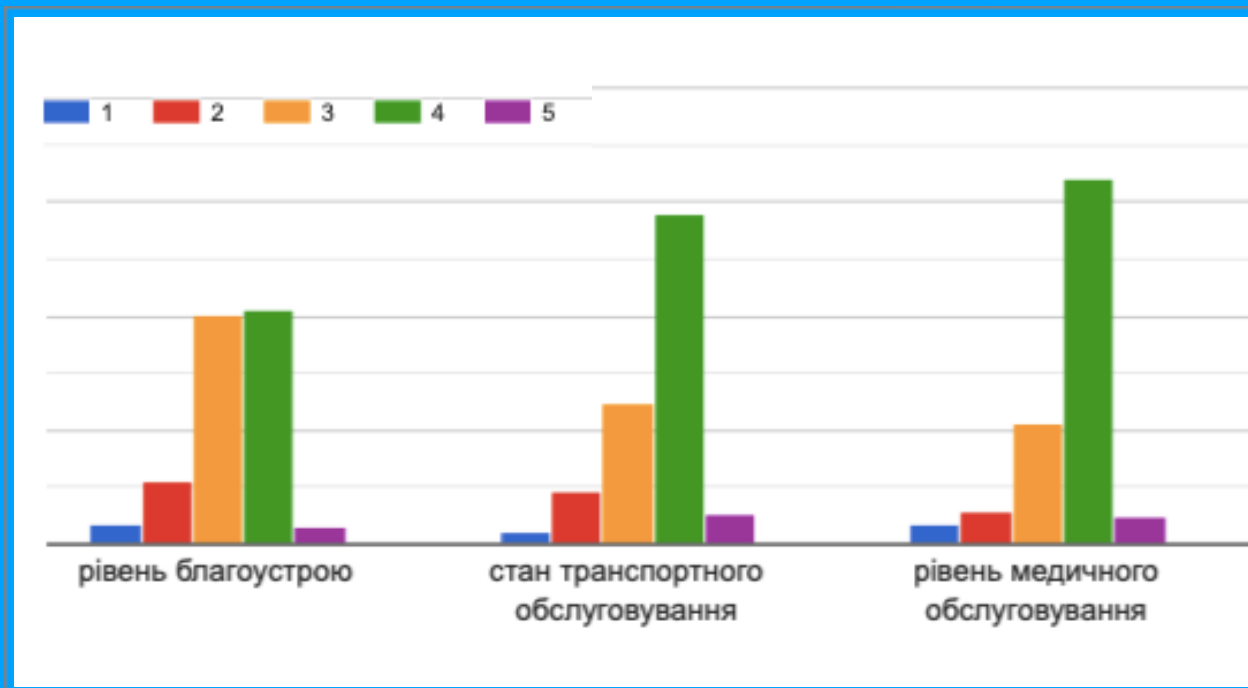
ПОХІД В МУЗЕЙ 19 ЛИПНЯ

Допитливій малечі про музейні речі

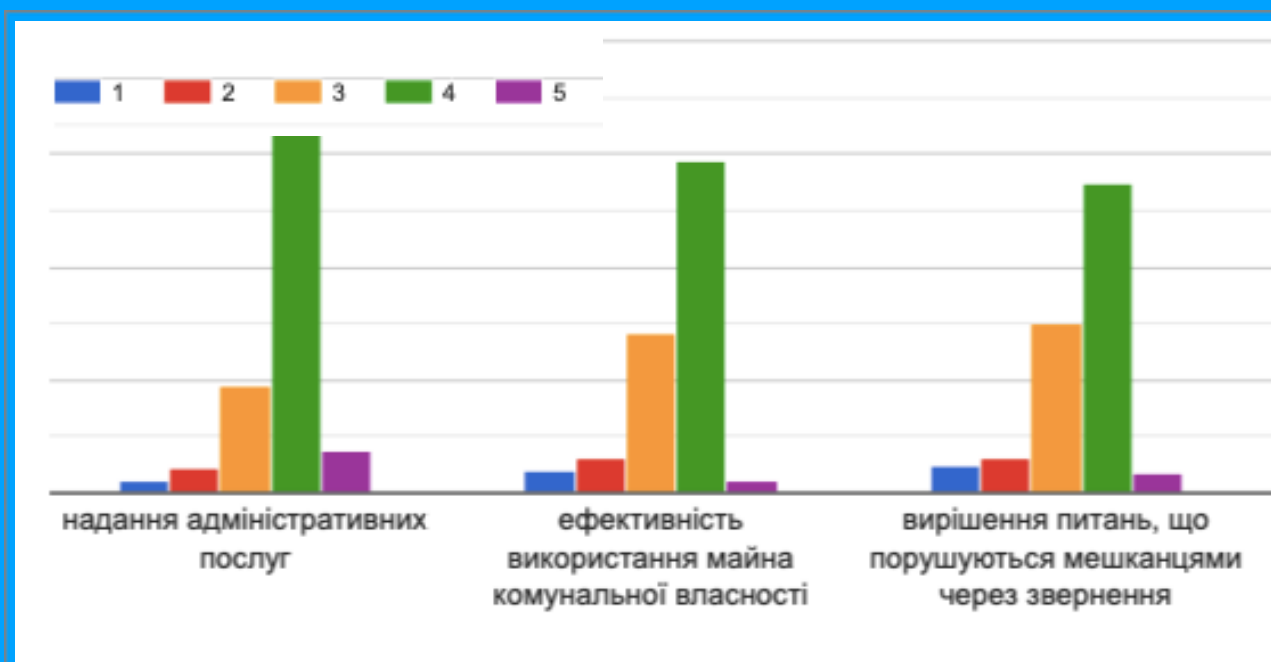
Для малечі до 10 років

Розділ 2. Соціально-економічні потреби та оцінка різних сфер послуг мешканцями Татарбунарської міської територіальної громади в умовах війни/воєнного стану.

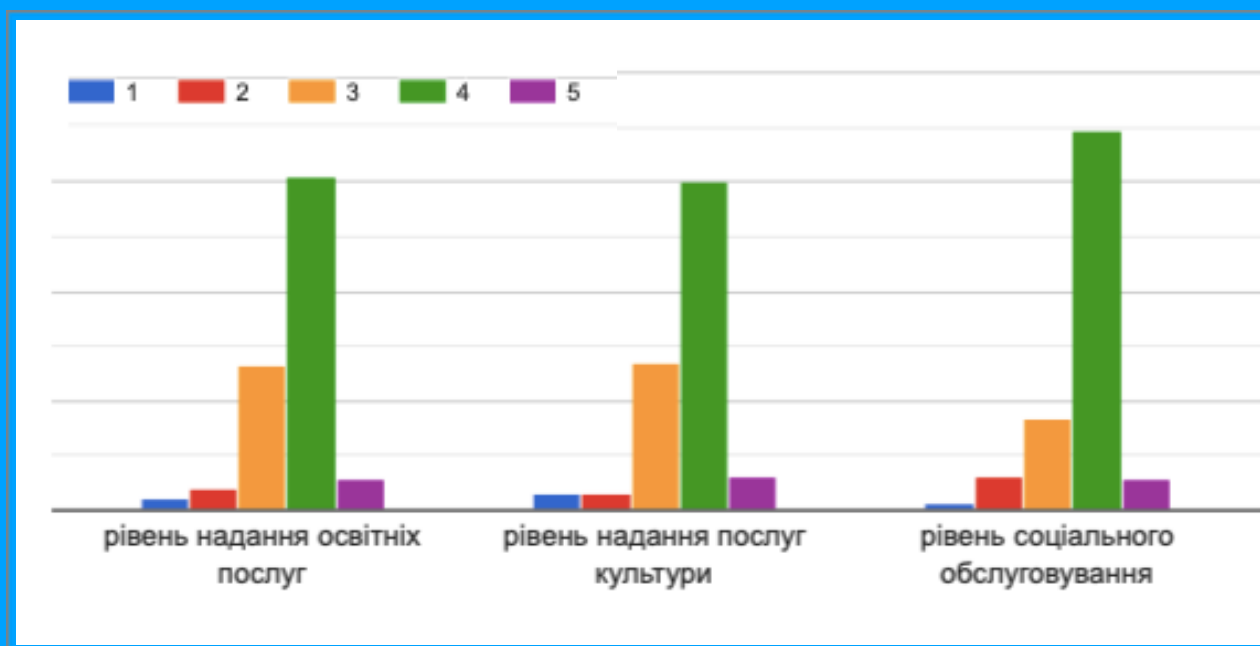
Як би Ви оцінили теперішній стан розвитку громади за наступними показниками? Оцініть за п'ятибальною шкалою, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник.

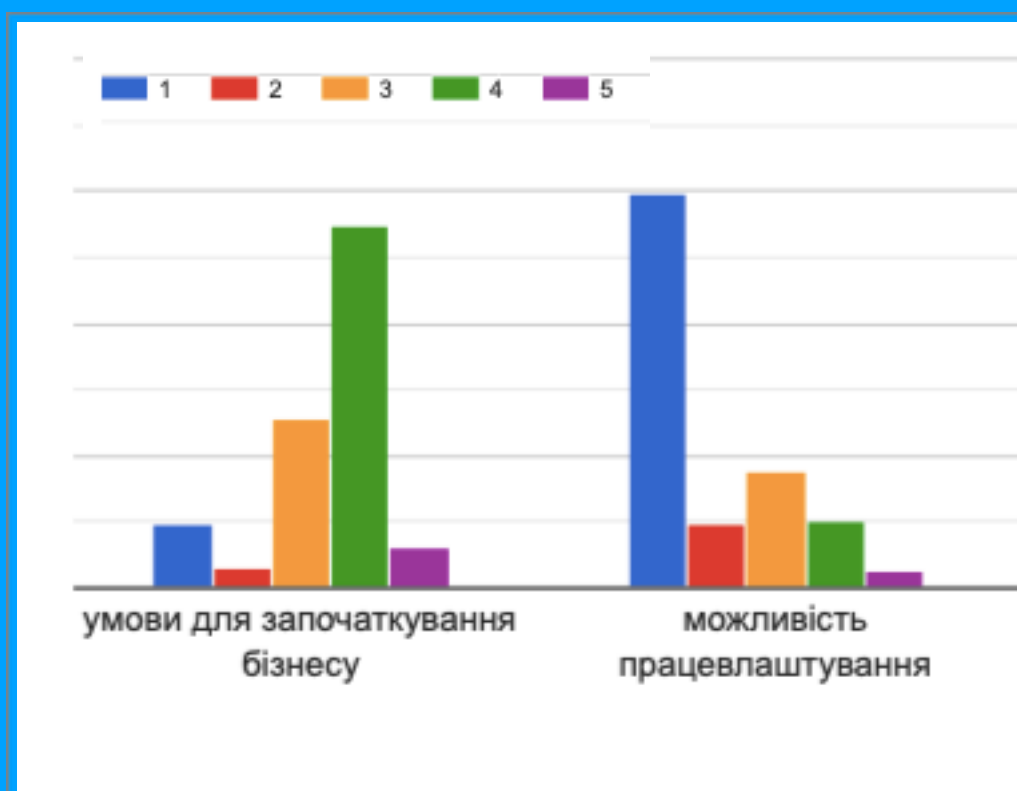
Рівень благоустрою мешканці громади оцінили як перехідний між добрим та задовільним (41,3% та 40,5% відповідно), стан транспортного обслуговування загалом добрий (58,2%), рівень медичного обслуговування загалом добрий (64,7%).

Надання адміністративних послуг мешканці громади оцінили як загалом добре (66,2%), ефективність використання майна комунальної власності як загалом добре (59%), вирішення питань мешканцями через звернення як загалом добре (55%).

Рівень надання освітніх послуг мешканці громади оцінили як загалом добрий (61,4%), надання послуг в сфері культури як загалом добрий (60,2%), рівень соціального обслуговування як загалом добрий (69,9%).

Умови для започаткування бізнесу мешканці громади оцінили як загалом добрі (55%), натомість можливість працевлаштування оцінена загалом як абсолютно незадовільна (так вважають 59,8% опитаних/149 респондентів).

Яке для Вас зараз основне джерело доходу? Виберіть один варіант.

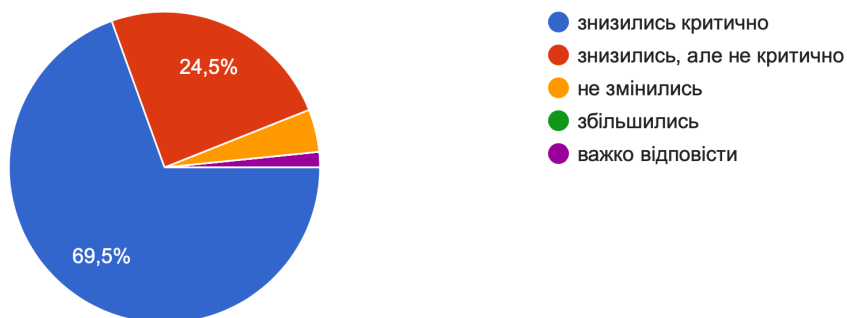
249 відповідей

Основне джерело для опитаних мешканців громади - заробітна плата (49,4%), соціальні виплати (21,3%), тимчасові підробітки (15,7%), пенсія (7,6%) та прибуток від ведення бізнесу (3,6%). Інші джерела доходу менше одного відсотка.

Як змінились Ваші доходи з початком війни? Виберіть один варіант.

249 відповідей

З початком війни для 69,5% опитаних мешканців громади доходи знизились критично, для 24,5% знизились не критично, не змінились - 4,4%, важко відповісти - 1,6%.

Аналіз звернень громадян до Татарбунарської міської ради

Тематика	Кількість за період 01.01.2021 - 30.06.2021	Кількість за період 01.01.2022 - 30.06.2022
Аграрна політика та земельні відносини	419	312
Екологія та природні ресурси	8	8
Економічна, цінова, інвестиційна, зовнішньоекономічна	34	15
Житлова політика	23	35
Інше	87	82
Комунальне господарство	19	16
Праця і заробітна плата	1	-
Соціальний захист	127	30
Разом	718	498

Загалом зафіксовано зменшення кількості звернень за перше півріччя 2022 року, порівняно з аналогічним періодом 2021 року, на 31%. За виключенням тематики житлових питань, зменшилось чи залишилось незмінною кількість звернень по усім іншим тематичних зверненням. Кількість звернень щодо житлових питань у першому півріччі 2022 зросла на 12 звернень.

Адміністративні послуги, надані ЦНАП Татарбунарської міської ради

Категорія адміністративних послуг	За II півріччя 2021 року	За I півріччя 2022 року
Послуги в сфері земельних відносин	1050	510
Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно	755	409
Реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання	2340	719
Паспортні послуги	207	78

Надання відомостей з Державного земельного кадастру	376	93
Послуги соціального характеру	1277	1655
Інші послуги місцевого значення (міської ради)	1876	1862
Всього	7881	5326

Загалом зафіксовано зменшення кількості послуг за перше півріччя 2022 року, порівняно з аналогічним періодом 2021 року, на 33%. За виключенням соціальних послуг, зменшилась кількість наданих послуг по усім видам. Кількість послуг соціального характеру у першому півріччі 2022, які надані ЦНАП, зросла на 378 (22,8%).

Кількість осіб, які мають статус безробітного та отримують допомогу по безробіттю, на території обслуговування Татарбунарської районної філії Одеського обласного центру зайнятості, у першому півріччі 2022 року у порівнянні з другим півріччям 2021 року збільшилось. Статус безробітного протягом другого півріччя 2021 року мали 503 людини, отримували допомогу по безробіттю 465 людей. В першому півріччі 2022 року статус безробітного мали 720 осіб (на **217 людей більше**), допомогу по безробіттю отримували 689 особи (на **224 людини більше**).

Структура вакансій за видами економічної діяльності, які пропонувались Татарбунарською районною філією Одеського обласного центру зайнятості

Назва виду економічної діяльності	За II півріччя 2021	За II півріччя 2022
Усього	197	396
Сільське господарства, лісове господарство та рибне господарство	19	253
Переробна промисловість	17	34
Водопостачання, каналізація, поводження з відходами	6	6
Будівництво	0	0
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів	14	24
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	6	6
Тимчасове розміщення й організація харчування	6	1

Інформація та телекомунікації	1	0
Фінансова та страхова діяльність	0	0
Операції з нерухомим майном	3	0
Професійна, наукова та технічна діяльність	9	6
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0	18
Державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування	21	27
Освіта	78	15
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	14	16
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1	0
Надання інших видів послуг	2	0

Таким чином, більшість напрямків сфери публічних послуг в громаді мешканці Татарбунарської міської територіальної громади оцінюють як загалом «добре», найбільший відсоток схвальних відгуків мають: сфера соціального обслуговування (69,9% опитаних поставили оцінку «добре»); сфера надання адміністративних послуг (66,2% опитаних поставили оцінку «добре»); сфера медичного обслуговування (64,7% опитаних поставили оцінку «добре»). Варто також відмітити, що саме сфера соціального обслуговування - єдина сфера серед послуг ЦНАПу, яка під час війни/воєнного стану отримала більше клієнтів (кількість послуг соціального характеру у першому півріччі 2022 року, які надані ЦНАП, зросла на 22,8%).

Проблема, яка на думку мешканців громади має найгірший статус вирішення - це можливість працевлаштування. 59,8% опитаних або 149 респондентів вважають можливість працевлаштування в громаді абсолютно незадовільною (оцінка «1» за 5-ти бальною шкалою). Якщо прийняти до уваги, що практично для половини опитаних мешканців основним джерелом доходу є заробітна плата, проблема працевлаштування напряму впливає на економічний стан жителів громади. Статистика Татарбунарської філії Одеського обласного центру зайнятості вказує на збільшення кількості офіційно безробітних. Так, в першому півріччі 2022 року порівняно з другим півріччям 2021 року, статус безробітного отримало на 217 людей більше. Результати опитування жителів громади дають невтішну картину стосовно зміни економічного стану жителів громади - з початком війни для 94% опитаних мешканців громади доходи знизились (для 69,5% знизились критично). Цей фактор безперечно збільшує навантаження на систему соціального захисту та гуманітарного реагування, а також збільшує соціальну напруженість в громаді, особливо напередодні опалювального сезону 2022/2023.

В той же час, за інформацією Татарибунарської філії Одеського обласного центру зайнятості, кількість пропонувананих вакансій, в першій половині 2022 року порівняно з другою половиною 2021 року зросла на 200 вакансій (тобто на 50,3%). Найбільший приріст відбувся в категорії «сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство» - тут число вакансій зросло на 234 одиниці (тобто на 92,5%). Суттєве зростання зафіксовано в категорії «переробна промисловість» - на 50%, категорії «оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів» - на 42%. Така диспропорція між збільшенням офіційних вакансій та низькою оцінкою мешканців громади щодо можливості працевлаштування, могла виникнути через відсутність/недостатність інформації щодо працевлаштування.

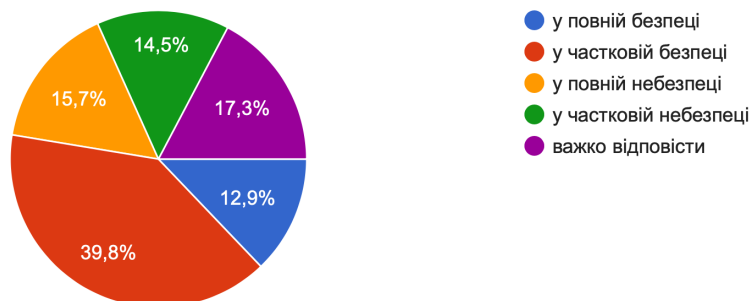
В цьому аспекті вбачається перспективним посилення спроможності представників Державної служби зайнятості та роботодавців щодо впровадження таргетованого підходу для працевлаштування, проведення сфокусованих інформаційних кампаній для окремих груп шукачів роботи. Зокрема, для ВПО щодо вакансій в сільському господарстві в комплексі з можливістю поселення.

Розділ 3. Безпекові потреби мешканців Татарбунарської міської територіальної громади в умовах війни/воєнного стану.

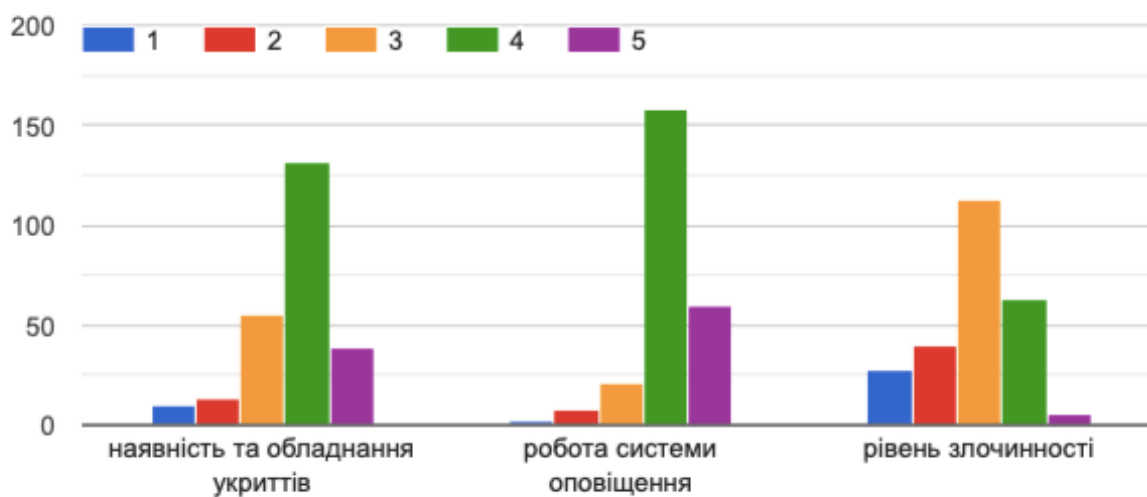
Як Ви відчуваєтеся у громаді з точки зору безпеки? Виберіть один варіант.

249 відповідей

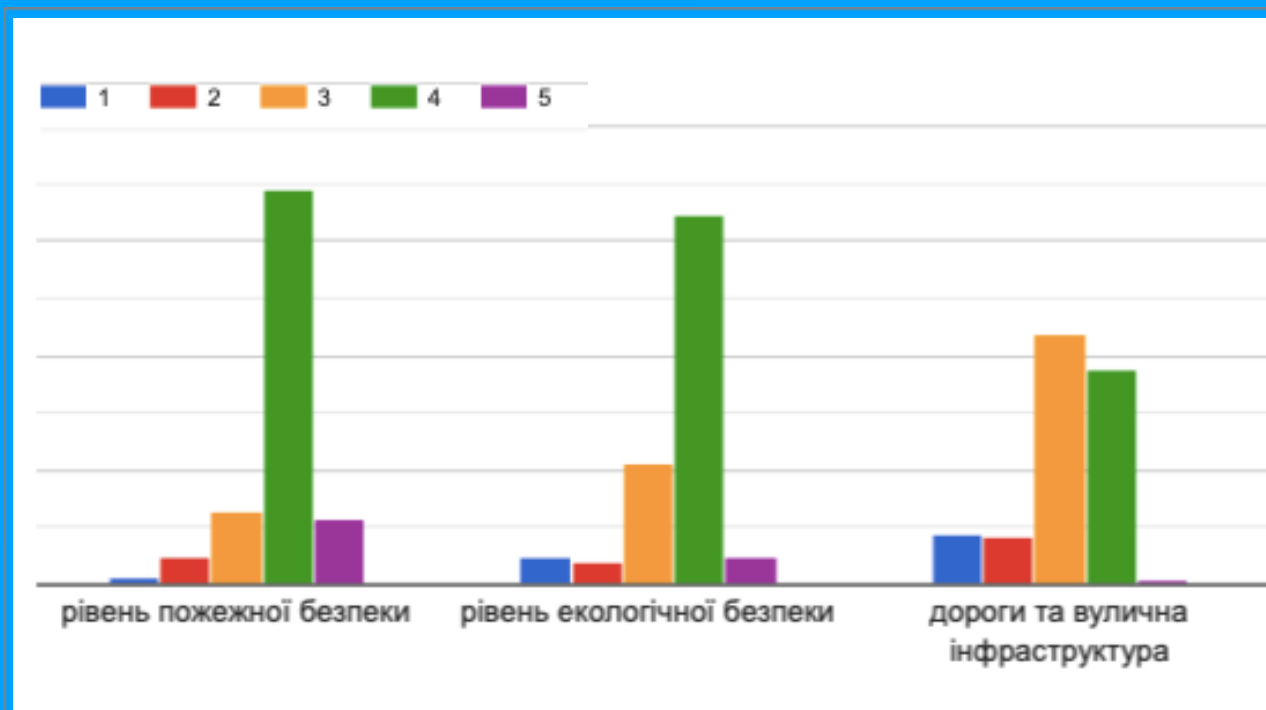
У частковій безпеці відчувають себе **39,8%** мешканців громади в умовах війни/воєнного стану, у повній небезпеці відчувають себе **15,7%** мешканців, у частковій небезпеці відчувають себе **14,5%** мешканців, у повній безпеці відчувають себе **12,9%** мешканців. **17,3%** не змогли визначитись з почуттям безпеки в громаді.

Як би Ви оцінили теперішній стан розвитку громади за наступними показниками? Оцініть за п'ятибальною шкалою, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник.

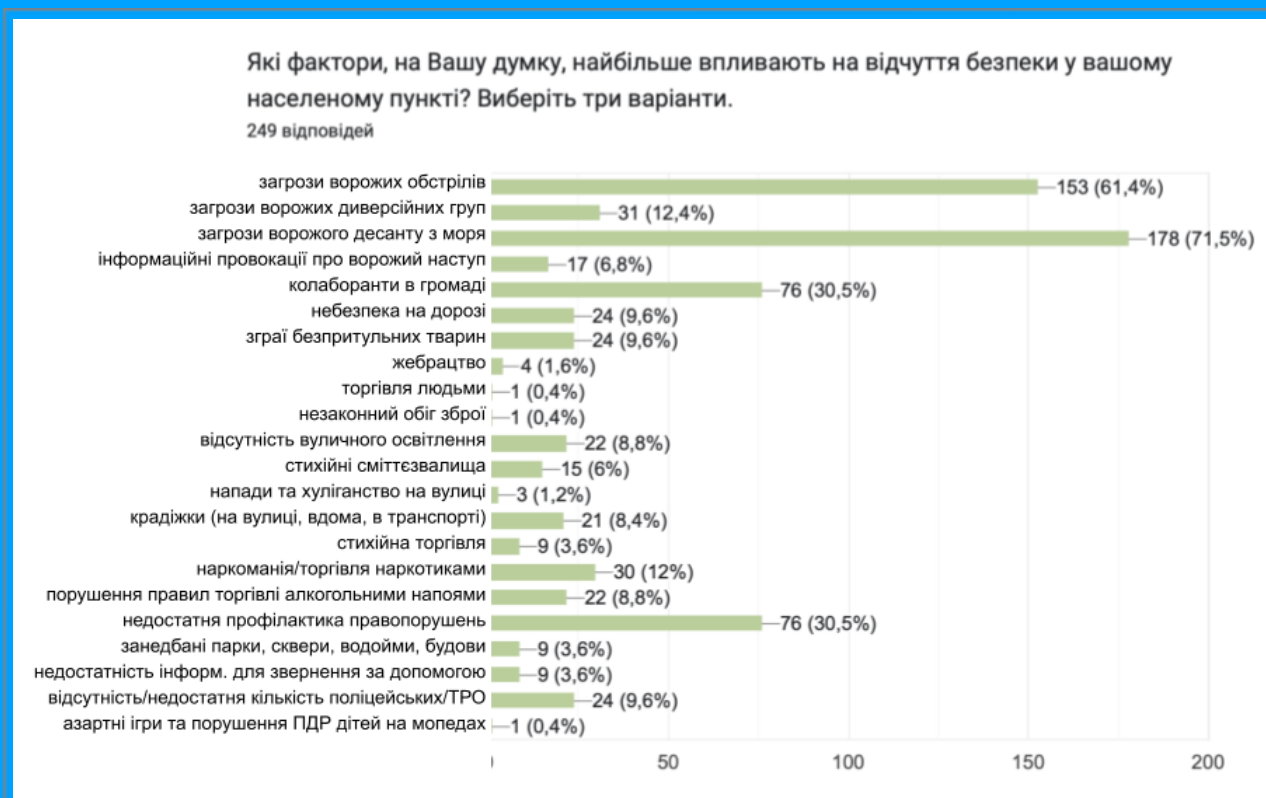

Наявність та обладнання укриттів жителі громади оцінили загалом добре (**53%**), роботу системи оповіщення загалом добре (**63,4%**). Рівень злочинності жителі громади оцінили як загалом середній (оцінка «3 з 5» набрала **45,3%**, на це вказали 113 опитаних людей).

Як би Ви оцінили теперішній стан розвитку громади за наступними показниками? Оцініть за п'ятибальною шкалою, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник.

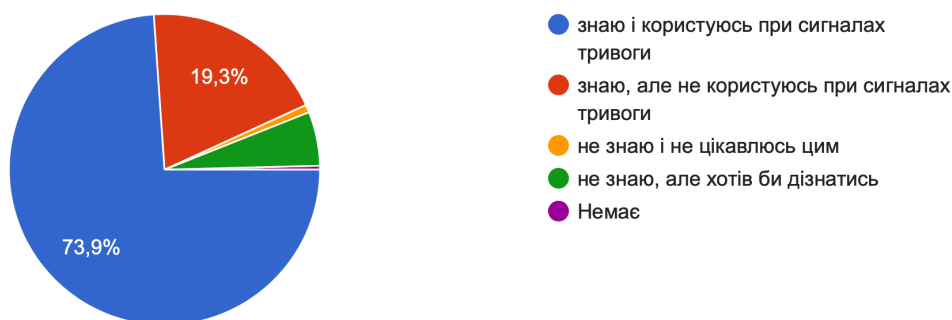
Рівень пожежної безпеки жителів громади оцінили як загалом добрий (69,4%), рівень екологічної безпеки як загалом добрий (54%). Стан доріг та вуличної інфраструктури жителі громади оцінили як задовільний/близький до доброго (44,2% та 37,8% відповідно).

Фактори, які найбільше впливають на відчуття безпеки в громаді, за думкою місцевих мешканців: загрози ворожого десанту з моря (71,5%), загрози ворожих обстрілів (61,4%), колаборанти в громаді (30,5%) та недостатня роботи по профілактиці правопорушень (30,5%). Мешканці 15% визначено загрози ворожих диверсій (12,4%), наркоманія та торгівля наркотиками (12%), небезпека на дорозі (9,6%) та зраді безпритульних тварин (9,6%).

Чи знаєте Ви, де знаходиться найближче укриття біля вашого житла/місця роботи? Виберіть один варіант.

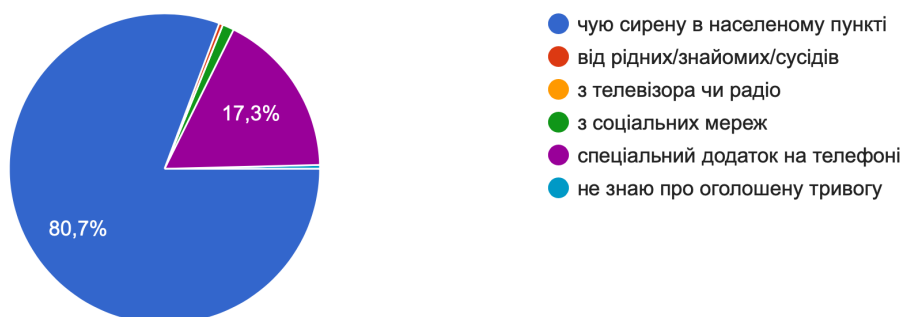
249 відповідей

За результатами опитування, 73,9% відсотків мешканців громади знають, де знаходиться найближче укриття та користуються ним при сигналах тривоги. Знають, де укриття, але не користуються 19,3% опитаних мешканців. Не знають, але хотіли дізнатись - 5,6% опитаних, інші варіанти менше одного відсотка.

Звідки Ви дізнаєтесь про оголошення повітряної тривоги? Виберіть один варіант.

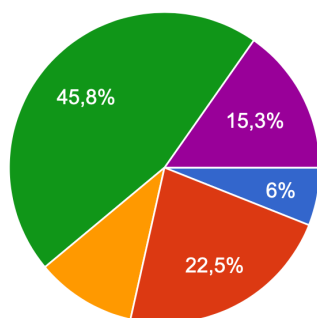
249 відповідей

Переважає більшість опитаних мешканців громади дізнається про оголошену повітряну тривогу від сирени в місті (80,7%), за допомогою спеціального додатку на телефоні - 17,3% опитаних мешканців громади, інші варіанти лише 2% опитаних. Не знають про оголошену тривогу лише 0,4% опитаних (це одна людина з учасників анкетування).

Чи знаєте Ви, як себе поводити при різних видах небезпек в умовах війни та чи маєте навички надання першої домедичної допомоги? Виберіть один варіант.

249 відповідей

- знаю/вмію в повному обсязі
- знаю/вмію частково
- не знаю/не вмію, і мені це не цікаво
- не знаю/не вмію, але хотів/ла дізнатись/навчитись
- важко відповісти

45,8% опитаних мешканців громади не знають як себе поводити при різних видах небезпек в умовах війни та не мають навичок надання першої домедичної допомоги, але хотіли дізнатись та навчитись. «Знають/вміють» у повному обсязі **6%** опитаних, частково «знають/вміють» **22,5%**. «Не знають/не вміють» і їм це нецікаво - **10,4%** опитаних мешканців громади.

Таким чином, 52% жителів громади відчують себе у безпеці повній або частковій, 30,2% почувають себе у небезпеці повній або частковій. Очевидно, сприяють відчуттю безпеки в громаді в умовах війни ефективна робота в сфері цивільної безпеки. Зокрема, наявність та обладнання укриттів та роботу системи оповіщення жителі громади оцінили загалом добре (53% та 63,4%). За результатами опитування, 73,9% відсотків мешканців громади знають, де знаходиться найближче укриття та користуються ним при сигналах тривоги. Переважна більшість опитаних мешканців громади дізнається про оголошену повітряну тривогу від сирени в місті (80,7%). За інформацією Татарбунарської міської ради, на території громади обліковано у фондї захисних споруд цивільного захисту 18 протирадіаційних укриттів населення. Стан зазначених споруд: 13 з них готові та 5 - обмежено готові до використання за призначенням. Всі заклади освіти та медицини на території Татарбунарської міської ради 100% забезпечені захисними спорудами цивільного захисту. 45,8% опитаних мешканців громади не знають як себе поводити при різних видах небезпек в умовах війни та не мають навичок надання першої домедичної допомоги, але хотіли дізнатись/навчитись. Це важливий запит від громади щодо організації навчань для різних цільових груп щодо тактичної медицини та першої домедичної підготовки, правилах поведінки при різних видах небезпек в умовах війни. Певні починання з цього приводу в громаді вже є - стартувала програма підготовки державних службовців з безпекових питань, які надалі будуть навчати персонал своїх установ.

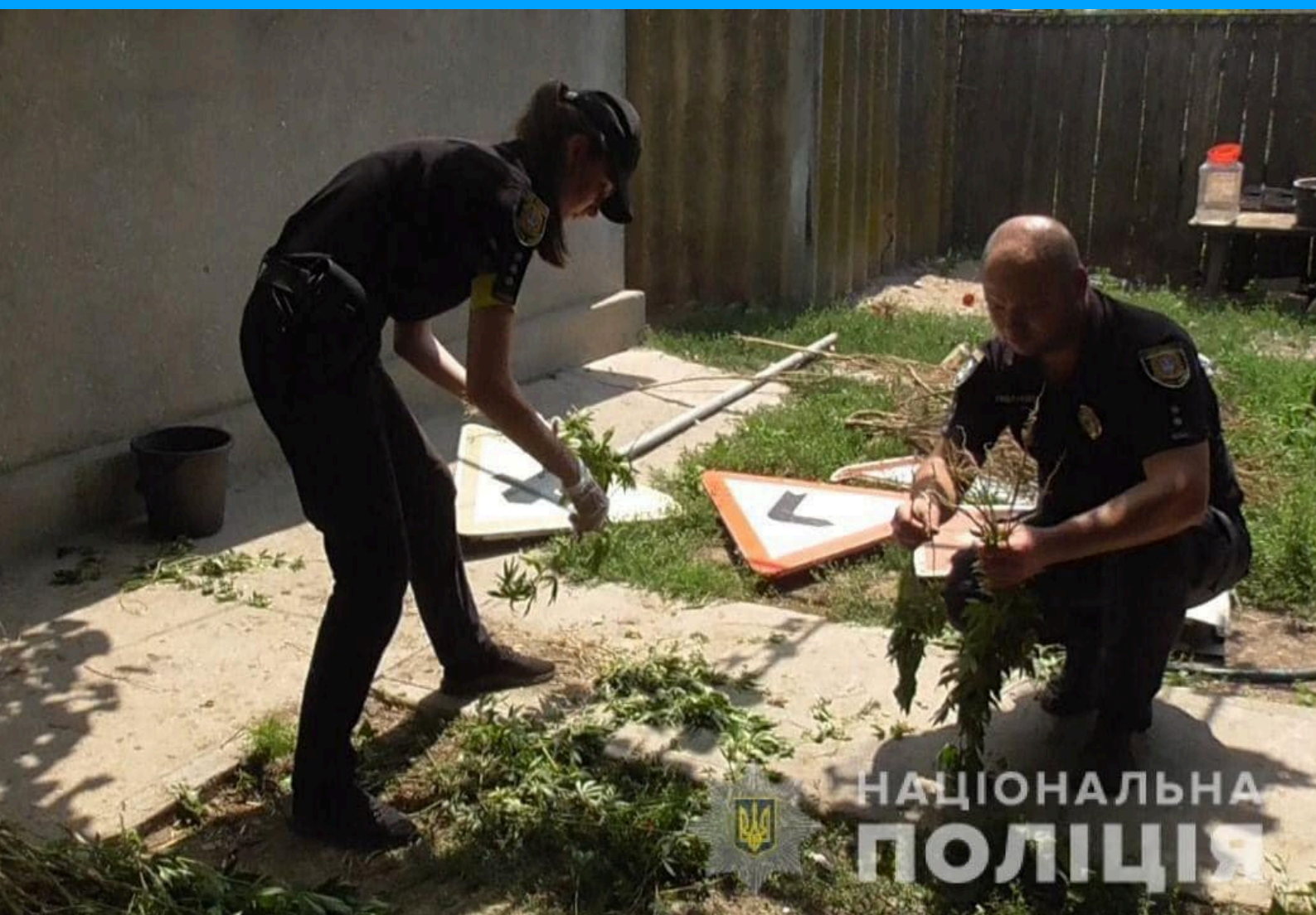
Фактори, які найблише впливають на відчуття безпеки в громаді, безпосередньо пов'язані з війною та воєнним станом - це загрози ворожого десанту з моря (71,5%), загрози ворожих обстрілів (61,4%), колаборанти в громаді (30,5%) та недостатня робота по профілактиці правопорушень (30,5%). Вплив таких факторів пов'язаний з розташуванням громади - близькість узбережжя Чорного моря створює постійну тривогу щодо ворожого десанту. Ракетні обстріли армії РФ міста через Дністровський лиман посилюють цю загрозу, адже мають на меті «відрізати» один з двох шляхів сполучення з центром області. Фактор загрози ворожих обстрілів більше сформований впливом постійних повітряних тривог в Одеській області та присутністю в небі української та ворожої авіації. Під ворожі обстріли населені пункти громади жодного разу з початку війни не потрапляли, однак ракетні удари були нанесені по сусіднім громадах, які знаходяться ближче до узбережжя Чорного моря. Достатньо висока загроза наявності колаборантів в громаді пов'язана з традиційно значним впливом російських нарративів в південних районах Одеської області через інформаційне поле, а також впливом сепаратистського руху в 2014-2015 роках, відомого як «Бессарабська народна республіка».

Стосовно рівня та профілю злочинності в громаді в умовах війни та воєнного стану, маємо декілька тенденцій. Самі жителі рівень злочинності оцінили як загалом середній - оцінка «3» за п'ятибальною шкалою набрала 45,3%, на це вказали 113 опитаних людей. При оцінці мешканцями громади безпекової ситуації та рівня злочинності, потрібно враховувати що це саме відчуття, яке не завжди відповідає фактичному стану безпекової проблеми. Наприклад, ризик домашнього насильства виділили лише 1,2% опитаних мешканців громади (трьох людей), хоча згідно даних поліції в умовах війни та воєнного стану ця проблема загострюється. Так, з 01.01.2022 по 11.07.2022 Білгород-Дністровським РВП ГУНП в Одеській області зареєстровано 441 заява та повідомлення про вчинення домашнього насильства. За аналогічний період 2021 року, зареєстровано 358 заяв та повідомлень про вчинене домашнє насильство. Тобто, динаміка звернень/повідомлень щодо домашнього насильства зросла на 83 заяви/повідомлення (тобто на 18,8%).

Відповідно до інформації Головного управління Національної поліції в Одеській області, на спецлінію «102» до ВП №2 Білгород-Дністровського РВП ГУНП за період з 01.01.2022 по 01.07.2022 року надійшло 2291 повідомлення. За аналогічний період 2021 року, на спецлінію «102» відповідного відділення поліції надійшло 3259 повідомлень. Тобто, кількість звернень жителів громади до органів поліції через спецлінію «102» зменшилось на 968 повідомлень (на 29,7%). Також зменшилась кількість дорожньо-транспортних пригод - відділенням поліції №2 Білгород-Дністровського РВП ГУНП за період з 01.01.2022 по 30.06.2022 року зареєстровано 34 ДТП (за аналогічний період 2021 року - 37 ДТП). Важливим фактором безпеки на дорогах є розташування Татарбунарської громади вздовж автошляху М-15 «Одеса-Рені» та виконання містом Татарбунари ролі транспортного вузла. В довоєнний період для громади найбільш актуальним безпековим питанням була саме безпека на дорогах, в значній мірі пов'язана з автошляхом «Одеса-Рені». Такі зміни вочевидь пов'язані з особливостями воєнного стану - запровадженням коменданської години, встановленням блок-постів на дорогах, профілактичною роботою органів поліції та ТРО. В той же час, окремі запроваджені інструменти посилення громадської безпеки під час воєнного стану, подекуди мали зворотній результат. Так, увечері 24 березня на виїзді з міста Татарбунари в напрямку Ізмаїла, 70-річний маріуполець не справився з управлінням автомобіля «ВАЗ» та врізався в бетонні блоки блок-поста на дорозі. Загибло двоє людей, двоє людей включно з дитиною отримали поранення.

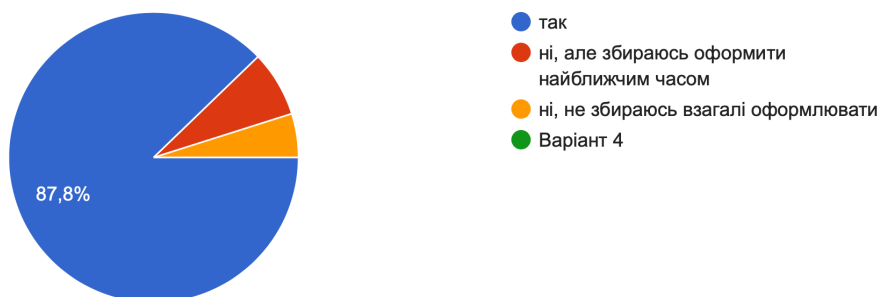
За інформацією органів поліції, зросла злочинність в сфері незаконного обігу наркотиків та незаконного обігу зброї. На території обслуговування ВП №2 Білгород-Дністровського РВП ГУНП, в сфері незаконного обігу наркотиків в період з 01.01.2022 по 01.07.2022 зареєстровано 22 кримінальні правопорушення (за аналогічний період 2021 року їх було 8, тобто зростання на 63,6%). Так, в липні 2022 року у Татарбунарській громаді поліцейські викрили 24-річного чоловіка та 49-річну жінку у незаконному вирощуванні та зберіганні наркотиків (вилучили понад 200 грамів наркотичних речовин та 300 кущів наркомістких рослин). Кримінальних правопорушень щодо незаконного обігу зброї у вказаний період 2022 року зареєстровано 3, за аналогічний період 2021 року - 2.

Розділ 4. Потреби внутрішньо переміщених осіб (ВПО) які перебувають у Татарбунарській міській територіальній громаді в умовах війни/воєнного стану.

Чи оформили Ви офіційно статус ВПО з отриманням відповідної довідки?

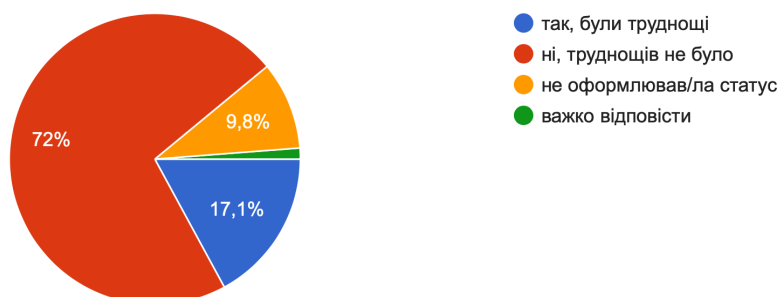
82 відповіді

87,8% опитаних ВПО оформили офіційно статус ВПО з отриманням відповідної довідки, 7,3% збираються це зробити найближчим часом, 4,9% не збираються оформлювати взагалі.

Якщо Ви оформлювали/оформлюєте статус ВПО, чи стикались Ви з труднощами?

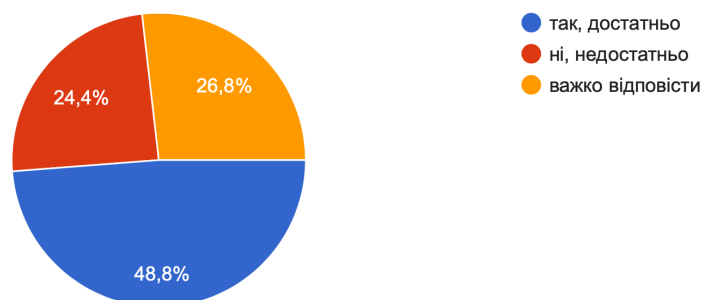
82 відповіді

При оформленні статусу ВПО, 72% опитаних ВПО не стикались з труднощами, 17,1% опитаних ВПО вказали що такі труднощі були.

Чи достатньо Ви володієте інформацією щодо прав та можливостей ВПО?

82 відповіді

48,8% опитаних ВПО зазначили, що в достатній мірі володіють інформацією щодо прав та можливостей ВПО, **24,4%** вважають недостатньою свою інформацію щодо прав та можливостей ВПО, для **26,8%** на це питання виявилось складно відповісти.

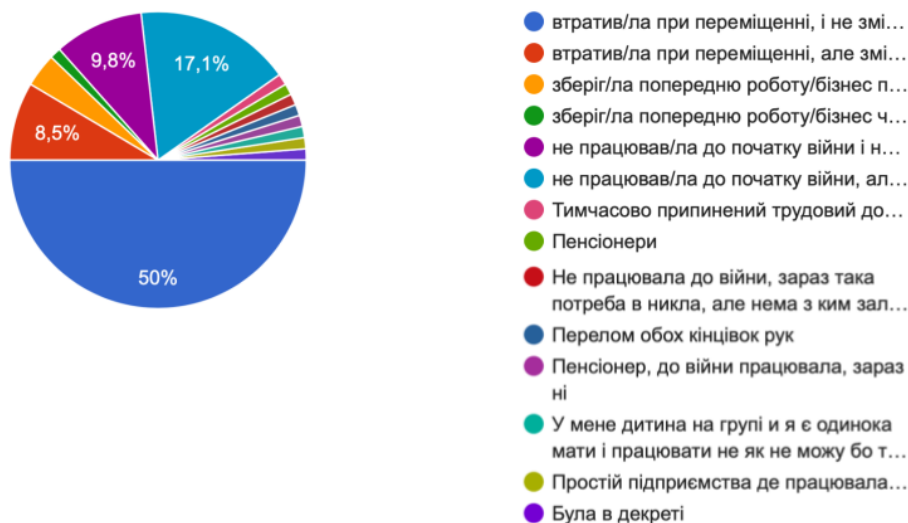
Рейтинг потреб опитаних ВПО очолили потреби в дровах, пелетах, вугіллі та іншому паливі (**74,4%**) - ця потреба торкається підготовки до зимового періоду та корелює із питаннями, які турбують усіх мешканців громади. **48,8%** опитаних ВПО мають потребу в працевлаштуванні, **31,7%** мають потребу в одязі та взутті, **29,3%** визначили потребу в житлі, **24,4%** - потребу в ліках/медичній допомозі.

ВПО в громаді проживають безкоштовно у друзів/родичів/знайомих (**40,2%**) чи у місцевих мешканців (**31,7%**). Ще частина людей орендує житло самостійно (**20,7%**) чи разом з іншими ВПО (**3,7%**).

Яка у Вас наразі ситуація з працевлаштуванням (робота чи бізнес) після переміщення?

82 відповіді

50% опитаних ВПО у Татарбунарській громаді втратили роботу при переміщенні та не змогли її знайти в громаді перебування. 8,5% втратили роботу при переміщенні, але змогли працевлаштуватись в громаді перебування. Лише 3,7% опитаних зберегли свою роботу повністю, 1,2% зберегли частково. 17,1% ВПО не працювали до війни, але зараз така потреба виникла. 9,8% ВПО не працювали до війни, і наразі такої потреби немає.

Чи отримували Ви вже грошову допомогу від держави?

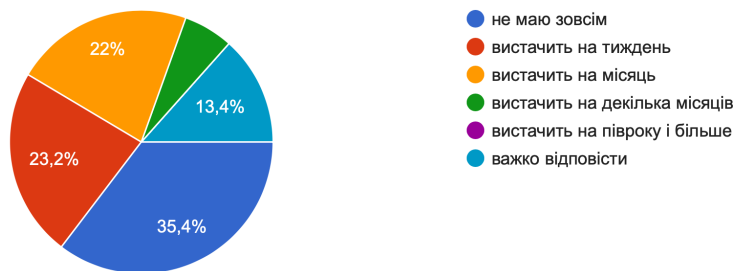
82 відповіді

76,8% опитаних ВПО отримували допомогу від держави, ще 9,8% подали заяву та чекають такої допомоги. 11% опитаних ВПО не знали про державну грошову підтримку від держави.

Чи маєте Ви фінансові заощадження і як надовго їх може вистачити?

82 відповіді

Ситуація з фінансовою стійкістю у опитаних ВПО в громаді складна. **35,4%** не мають фінансових заощаджень зовсім, **23,2%** респондентам вистачить фінансових заощаджень на тиждень, **22%** вистачить на місяць.

Чи намагались Ви започаткувати власну справу в будь-якій сфері в громаді перебування?

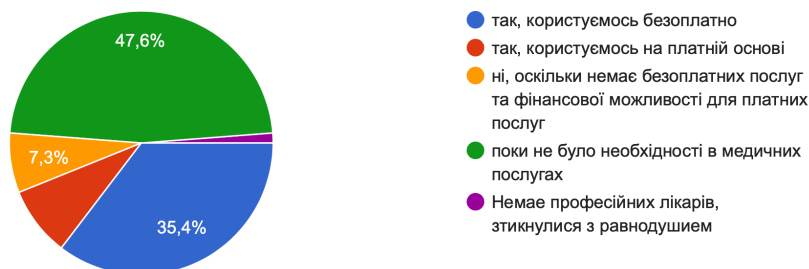
82 відповіді

За результатами опитування ВПО, можна говорити про їх активну позицію щодо започаткування власної справи у будь-якій сфері в громаді перебування. **37,8%** респондентів намагались/намагаються це робити самостійно. **25,6%** думало це зробити, але в громаді не знайшли для цього можливостей. Для **25,6%** ця можливість виявилась не цікавою.

Чи є у Вас/вашої родини доступ до медичних послуг в громаді?

82 відповіді

Стосовно доступу до медичних послуг в громаді перебування, для **47,6%** опитаних ВПО поки не було необхідності в медичних послугах. **35,4%** опитаних ВПО користуються медичними послугами в громаді безоплатно, **8,5%** користуються на платній основі. **7,3%** заявили, що не змогли скористатись медичними послугами в громаді, оскільки немає безоплатних послуг та фінансової можливості оплачувати платні медичні послуги.

Більшість ВПО в громаді (**81,7%**) отримують регулярно та в достатній кількості гуманітарну допомогу (продукти, одяг, гігієну). **9,8%** вказали, що отримують нерегулярно та/або в недостатній кількості.

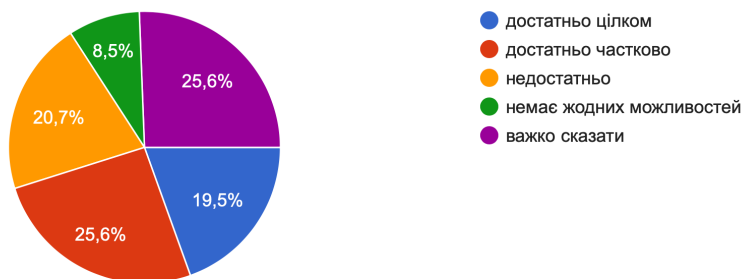

Для **41,5%** опитаних ВПО немає можливості відвідувати культурні, спортивні чи інші заходи в громаді перебування. **36,6%** вказали що відвідують зрідка, **9,8%** відвідують постійно. Лише для **9,8%** опитаних ВПО такі заходи не цікаві.

Для **19,5%** опитаних ВПО в громаді можливостей для самореалізації в громаді перебування цілком достатньо, для **25,6%** таких можливостей достатньо частково. Для **20,7%** недостатньо можливостей для самореалізації, **8,5%** зазначили про відсутність жодних можливостей.

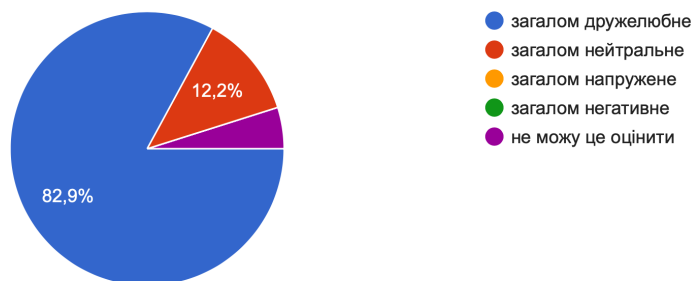
Чи достатньо у Вас можливостей для самореалізації у громаді свого перебування?

82 відповіді

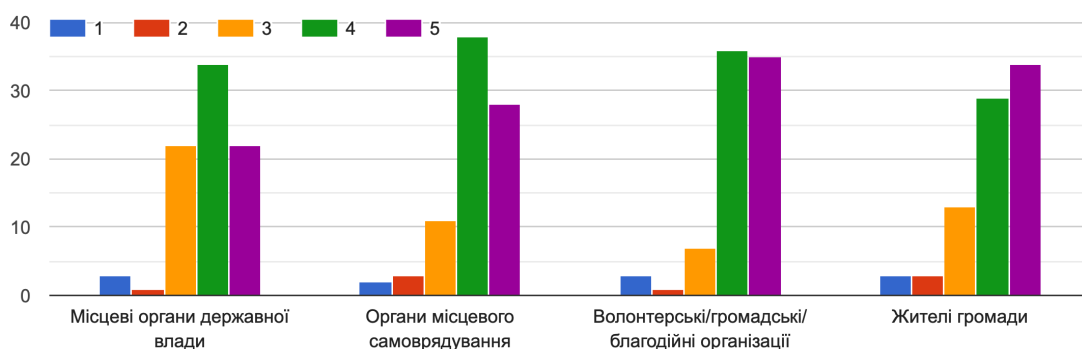
Як Ви можете оцінити в цілому відношення до вас місцевих мешканців?

82 відповіді

Більшість опитаних ВПО (82,9%) оцінили відношення місцевих мешканців як дружлюбне, 12,2% визначили таке відношення як загалом нейтральне. 4,9% не змогли оцінити таке відношення.

Як би Ви оцінили загальний рівень підтримки ВПО з боку різних суб'єктів в громаді перебування? Оцініть за п'ятибальною шкалою, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник.

За результатами опитування, рівень підтримки ВПО з боку різних суб'єктів в громаді перебування загалом високий, з незначною перевагою недержавних суб'єктів. Найбільший рівень підтримки продемонстрували волонтерські/громадські/благодійні організації та жителі громади. Далі за рейтингом підтримки ВПО йдуть органи місцевого самоврядування, потім місцеві органи державної влади.

Чи маєте Ви куди повернутись після закінчення війни?

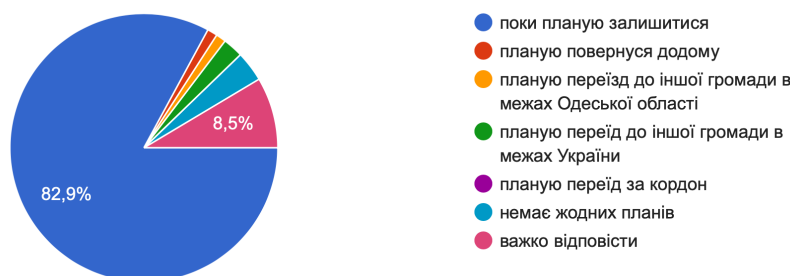
82 відповіді

Більшість опитаних ВПО не знає чи їм важко відповісти щодо того, чи буде їм куди повернутись після закінчення війни (46,3% та 30,5%). Лише 15,9% опитаних ВПО зазначили, що їм є куди повертатись.

Чи плануєте Ви залишатись в громаді перебування на осінньо-зимовий період?

82 відповіді

Абсолютна більшість опитаних ВПО (82,9%) планує залишитись на осінньо-зимовий період в громаді перебування, що передбачає від місцевої влади середньострокові програми підтримки.

За яких умов Ви готові залишитися жити в громаді свого перебування та не повертатися до попереднього місця проживання? Оберіть не більше 3 варіантів.

82 відповіді

Опитані ВПО в громаді перебування висловились щодо умов, за яких вони готові залишитись в громаді перебування та не повертатись до попереднього місця проживання - це прийнятне житло (54,9%), комфортний рівень життя в громаді (34,1%), можливості для самореалізації

(34,1%), якщо не буде куди повернутись (30,5%), якщо вдасться відкрити в громаді власний бізнес (24,4%).

Як бачимо, негативний сценарій (не буде куди повернутись) не має переваги в стратегічному баченні ВПО, а першочерговими аргументами виступають можливості безпосередньо в громаді перебування (прийнятне житло, комфортний рівень життя та можливості для самореалізації).

За інформацією Татарбунарської міської ради, кількість ВПО на території Татарбунарської громади, які перемістились з 24.02.2022 року та зареєструвались станом на 17.08.2022 року, становить 540 осіб (з них 197 дітей та 6 осіб з інвалідністю). За відповідний період прибуло 1004 особи з 12 регіонів України, вибуло 684 осіб. Більшість ВПО розміщені в приватних будинках та квартирах (у своїх родичів та знайомих), 4 особи поселені в «Монастирі» та 2 особи - на території садівничого товариства «Меліоратор». Згідно даних опитування, практично немає незареєстрованих ВПО або така кількість незначна - 87,8% опитаних ВПО оформили офіційно статус ВПО з отриманням відповідної довідки, 7,3% збираються це зробити найближчим часом. 76,8% опитаних ВПО отримували допомогу від держави, ще 9,8% подали заяву та чекають такої допомоги. Як видно з динаміки переміщення, багато ВПО, які потрапили до Татарбунарської громади, сприймали її як транзитну громаду. В той же час, наразі більшість ВПО, які залишаються в громаді, мають плани провести тут зимовий період. Так, більшість опитаних ВПО (82,9%) планує залишитись на осінньо-зимовий період в громаді перебування.

ВПО стикаються з передбачуваними проблемами, пов'язаними з втратою ресурсів. Ситуація з фінансовою стійкістю у опитаних ВПО в громаді складна - 35,4% не мають фінансових заощаджень зовсім, 23,2% респондентам вистачить фінансових заощаджень на тиждень, 22% вистачить на місяць. Можна виділити дві основні актуальні потреби ВПО наразі - це підготовка до зимового сезону та працевлаштування. Рішенням Татарбунарської міської ради від 30.03.2022 року №71 затверджена Програма підтримки та захисту внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб Татарбунарської міської ради на 2022 рік, в якій передбачені заходи правового, соціального, медичного, транспортно-побутового та культурно-масового характеру. Фінансування заходів програми здійснюється за рахунок коштів міського бюджету в межах бюджетних асигнувань. Варто передбачити в рамках заходів цієї програми підготовку ВПО до опалювального сезону. Адже 74,4% опитаних ВПО заявили про потреби в дровах, пелетах, вугіллі та іншому паливі. Варто зазначити, що ця потреба спільна для усіх мешканців громади. Але за рахунок більшої фінансової вразливості ВПО та їх обмеженої інтеграції до громади, вони значно більш обмежені у вирішенні цієї проблеми.

Друга за важливістю потреба ВПО в громаді перебування - це питання працевлаштування та розвиток бізнесу. Важливо розуміти, що більшість ВПО - це жінки, часто з дітьми та літніми родичами. Зокрема, гендерний профіль учасників опитування ВПО - 90,2% це жінки. 48,8% опитаних ВПО мають потребу у працевлаштуванні, 50% опитаних ВПО заявили про втрату роботи при переміщенні та її відсутності в громаді перебування. 17,1% ВПО не працювали до війни, але зараз така потреба виникла (тобто в них немає досвіду з процесу працевлаштування та актуального досвіду за професією). Вимушено переміщені особи можуть мати менше конкурентних переваг на ринку праці в місцях, куди вони переїхали. ВПО не мають взагалі або мають мало особистих контактів, завдяки яким можуть знаходити оплачувану зайнятість. При пошуку роботи ВПО можуть не орієнтуватися, де саме її шукати і в якому напрямку, їм може бракувати навичок комунікації з роботодавцем. Частина свого часу ВПО мають витратити на пошуки й облаштування житла, вирішення питань щодо грошової допомоги, догляду за дітьми та літніми родичами тощо. Такі працівники (працівниці) можуть потребувати гнучкого графіку роботи або опції з неповною зайнятістю.

Кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які звернулись до Татарбунарської районної філії Одеського обласного центру зайнятості з 24.02.2022 року склала 23 людини, з яких 10 працевлаштовано (тобто, працевлаштовано 43,5%). Показник працевлаштованих ВПО в громаді на 30,3% вище ніж в середньому по Одеській області (по області цей показник складає 13,2%). Наприклад, Аксенія отримувала послуги служби зайнятості після того, як переселилась до Одещини з Луганської області. За освітою вона «практичний психолог», має досвід роботи та була готова до роботи на новому місці. З метою пошуку роботи звернулась до Татарбунарської районної філії Одеського обласного центру зайнятості у травні 2022 року. Під час індивідуальної бесіди з кар'єрним радником жінка отримала інформацію про наявність вакансії в громаді Благодійного фонду «Еммануїл». Співбесіда з керівником Фонду мала логічне завершення – працевлаштування, наразі жінка працює за фахом. «Я, як психолог, а найголовніше – як людина, яка опинилась у рівнозначних умовах, прекрасно розумію емоції та почуття тих, хто був змушений залишити рідну домівку. Тому, з рішенням щодо працевлаштування я не вагалась: якщо в моїх силах допомогти – я це буду робити», - ділиться Аксенія.

За інформацією Татарбунарської філії Одеського обласного центру зайнятості, кількість пропонуваних вакансій, в першій половині 2022 року порівняно з другою половиною 2021 року зросла на 200 вакансій (тобто на 50,3%). Найбільший приріст відбувся в категорії «сільське господарства, лісове господарство та рибне господарство» - тут число вакансій зросло на 234 одиниці (тобто на 92,5%). Суттєве зростання зафіксовано в категорії «переробна промисловість» - на 50%, категорії «оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів» - на 42%. З огляду на таку ситуацію, варто розглянути запровадження політик, спрямованих на розвиток потенціалу внутрішньо переміщених осіб - наприклад, шляхом перекваліфікації, зокрема у партнерстві підприємствами. Важливим є забезпечення кожного місцевого центру зайнятості кар'єрними радницями та їхнє навчання щодо роботи з населенням, яке перебуває у вразливому становищі. Для зменшення бар'єрів у доступі ВПО до ринку праці може допомогти пошук способів розширення мережі дитячих садочків із урахуванням безпекової ситуації та забезпечення доступу до дошкільної освіти всім дітям-переселенцям.

Також, за результатами опитування ВПО, можна говорити про їх активну позицію щодо започаткування власної справи у будь-якій сфері в громаді перебування. 37,8% респондентів намагались/намагаються це робити самостійно, 25,6% думало це зробити, але в громаді не знайшли для цього можливостей. В цьому напрямку в громаді може бути організовано навчання та підтримка з актуальних сфер організації бізнесу в регіоні, консультування з отримання мікрогрантів від держави та/чи міжнародних організацій щодо започаткування та розвитку бізнесу, включення до місцевого бізнес-середовища.

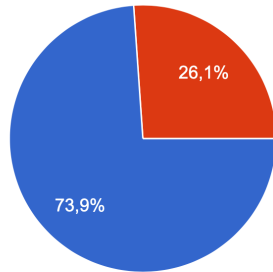

Розділ 5. Дані про респондентів.

5.1. Мешканці громади.

Де Ви зараз мешкаєте?

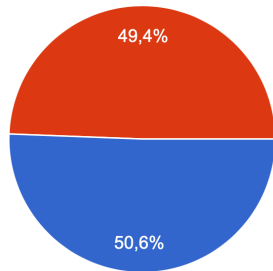
249 відповідей

- м. Татарбунари
- інші населені пункти Татарбунарської громади

Ваша стать?

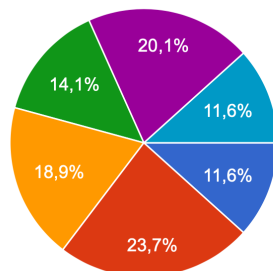
249 відповідей

- чоловік
- жінка
- інша

Скільки Вам повний років?

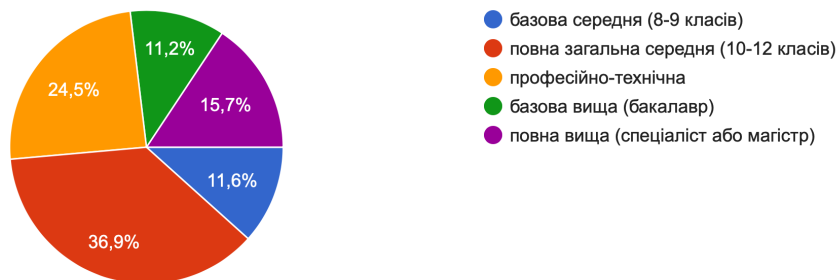
249 відповідей

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- старше 65 років

Яку Ви маєте освіту?

249 відповідей

Ваша актуальна наразі сфера зайнятості?

249 відповідей

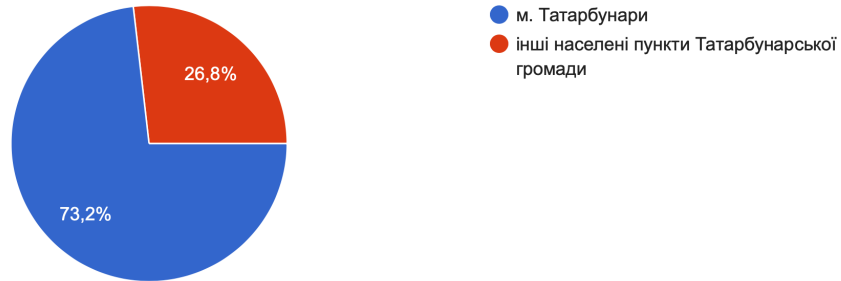

Середньостатистичний портрет респондента - це мешканець більше центру громади міста Татарбунари, практично рівно представлені чоловіки та жінки, практично рівно представлені всі вікові категорії від 18 до 65+ років (з невеликим переважанням вікової групи 26-35 років), освітній рівень з перевагою повної загальної середньої освіти, актуальна сфера зайнятості представлена усіма сферами з певним переважанням пенсіонерів.

5.2. ВПО, які перебувають в громаді.

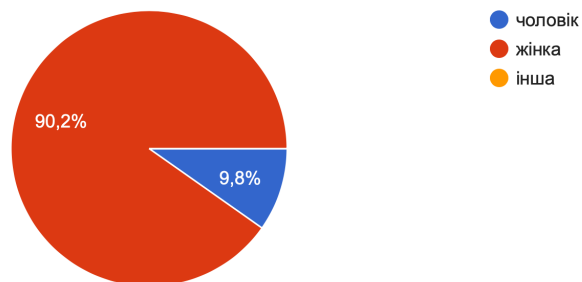
Де Ви зараз фактично перебуваєте?

82 відповіді

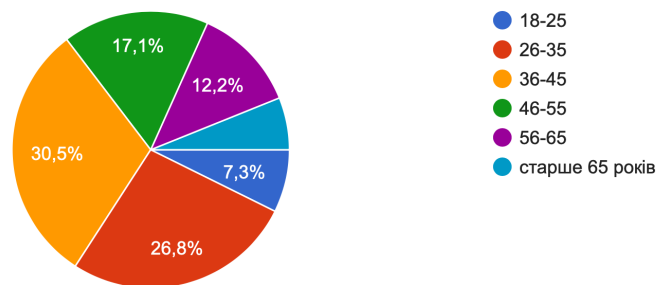
Ваша стать?

82 відповіді

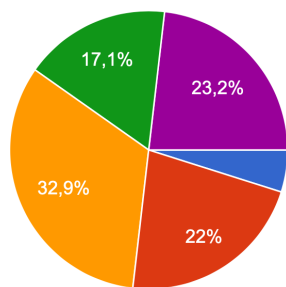
Скільки Вам повний років?

82 відповіді

Яку Ви маєте освіту?

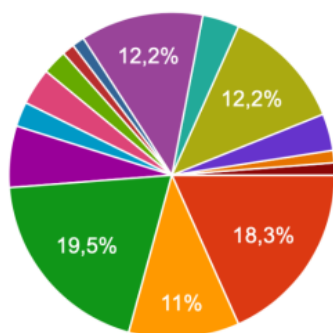
82 відповіді

- базова середня (8-9 класів)
- повна загальна середня (10-12 класів)
- професійно-технічна
- базова вища (бакалавр)
- повна вища (спеціаліст або магістр)

Ваша сфера зайнятості до початку війни?

82 відповіді

- державна служба/служба
- сфера послуг
- сфера торгівлі
- виробнича сфера
- сфера освіти
- сфера охорони здоров'я
- соціальна сфера
- ІТ-сфера
- сфера культури
- сільське господарство
- не працював/працювала
- студент/студентка
- пенсіонер/пенсіонерка
- відмова від відповіді
- будівництво
- Собачий расплідник

Середньостатистичний портрет респондента - це переважно жінка (90,2%), яка перебуває більшою мірою в центрі громади місті Татарбунари, практично рівно представлені всі вікові категорії від 18 до 65+ років (з невеликим переважанням вікової групи 36-45 та 26-35 років), освітній рівень переважає професійно-технічна освіта, актуальна сфера зайнятості до початку війни представлена усіма сферами з певним переважанням виробничої сфери та сфери послуг.

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ

РОЗВИВАЄМО ДРУЖНЕ ПРАВОСУДДЯ
В ГРОМАДАХ

(094)962-30-24, (067)2081122

м. Татарбунари, Центральна, 50
odesakvu@gmail.com

Звіт підготовлено Громадським центром правосуддя в м. Татарбунари спільно з Татарбунарською міською радою Одеської області. Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України"